

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
КАФЕДРА СПОРТИВНОЇ МЕДИЦИНИ, ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**

**Профілактика інфекційних та неінфекційних захворювань
у навчальних закладах**
(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА
дисципліни профілактика інфекційних та неінфекційних захворювань у
начальних закладах

галузь знань 01 Освіта

підготовки бакалаврів

спеціальності 014.14 середня освіта (здоров'я людини);
кваліфікація бакалавр освіти за предметною спеціалізацією
(здоров'я людини)

Навчальна програма з дисципліни «Профілактика інфекційних та неінфекційних захворювань у начальних закладах» для студентів спеціальності 014.14 середня освіта (здоров'я людини).

IV с. (денна форма навчання).

Розробник: доцент, к.фіз.вих. Руденко Р. Є.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри спортивної медицини, здоров'я людини

Протокол від "29" серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри спортивної медицини, здоров'я людини

(підпис)

(Шиян О. І.)
(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету фізичного виховання
Протокол від "14" вересня 2018 року № 1

Голова _____
(підпис)

(Петрина Р. Л.)
(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

Програма вивчення навчальної дисципліни «Профілактика інфекційних та неінфекційних захворювань у начальних закладах» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів у галузі знань 01 Освіта.

1. Предмет вивчення навчальної дисципліни: механізми впливу інфекційних та неінфекційних захворювань на здоров'я людини та їх профілактика.

Міждисциплінарні зв'язки: анатомія людини, фізіологія людини, біохімія, основи медичних знань, спортивна медицина, фізична терапія, гігієна та ін.

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни: ознайомити студентів з особливостями впливу інфекційних та неінфекційних захворювань на здоров'я людини, профілактика та формування у них відповідних вмінь і навичок.

Завдання навчальної дисципліни.

Методичні: викласти теоретичні основи та особливості методики проведення роботи спрямованої на профілактику інфекційних та неінфекційних захворювань у навчальних закладах.

Пізнавальні: сформувані вміння відбирати та застосовувати засоби та методи попередження інфекційних та неінфекційних захворювань у навчальних закладах.

Практичні: визначити основні положення щодо попередження інфекційних та неінфекційних захворювань у навчальних закладах.

1.2. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: визначення поняття хвороба, виникнення, перебіг, симптоми. Класифікацію інфекційних та неінфекційних захворювань. Соціально-економічні, екологічні, поведінкові чинники, які підвищують ризик розвитку інфекційних та неінфекційних захворювань. Профілактика інфекційних та неінфекційних захворювань у навчальних закладах.

вміти: відбирати та застосовувати засоби попередження інфекційних та неінфекційних захворювань. Проводити профілактичну роботу щодо попередження інфекційних та неінфекційних захворювань. Ознайомлювати населення з симптомами та способами профілактики цих захворювань.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Тема: Вступ в дисципліну «Профілактика інфекційних та неінфекційних захворювань у навчальних закладах». Неінфекційні хвороби як визначальний фактор зниження рівня здоров'я населення.

Теоретичні заняття

Проаналізувати зміст курсу, організація занять за темою. Підтвердити науково обґрунтовану інформацію щодо здоров'я населення в цілому та окремих соціально-демографічних групах, зокрема, поширюється через науково-методичну літературу, наукових доповідях, у випусках новин, у статистичних даних і документальних фільмах, тощо із використанням новітніх технологій. За результатами опитувань молоді, провідним носієм доступної наукової інформації, з питань ЗСЖ для підростаючого покоління є школа, що свідчить про роль освітньої галузі у зазначеній сфері. Розвиток нових технологій, зміна стандарту життя й розподілу багатства, очевидно впливає на вибір способу життя та можливості і мотивацію до ведення ЗСЖ. Проаналізувати вплив індивідуальних і зовнішніх факторів на кількісні показники перебування молоді на етапах життя.

Упродовж останніх п'яти років в Україні спостерігається зменшення рівня первинної захворюваності. Водночас показник поширеності хронічних хвороб у цей період дещо зріс і становить майже дві на одну людину. Тобто зберігається проблема накопичення хронічної патології серед усіх вікових груп населення. Захворювання системи кровообігу, органів дихання, органів травлення, сечостатевої системи, кістково-м'язової системи та сполучної тканини займають панівні позиції у формуванні структури поширеності хвороб.

Практичні заняття

Мета проведення занять: оволодіння практичними навичками і вмінням попередити і провести профілактичні заходи неінфекційних захворювань, що пов'язані з роботою систем організму. Проведення профілактичної роботи щодо попередження гіпертонічної хвороби, інфарктів та інсультів; ознайомлювати населення з симптомами та способами профілактики цих захворювань. Організовувати та проводити заходи щодо профілактики онкологічних захворювань. Організовувати та проводити профілактичну роботу щодо попередження бронхіальної астми, респіраторної алергії, професійних захворювань легень. Організовувати та проводити профілактичну роботу щодо попередження цукрового діабету.

МОДУЛЬ 2

Тема 2. Загальна характеристика інфекційних хвороб та їх профілактика.

Теоретичні заняття

Мета, завдання вивчення інфекційних хвороб дихальних шляхів. Етіологія та патогенез грипу, кору, дифтерії. Класифікація туберкульозу легень, атипової пневмонії. Рання діагностика та поведінкові реакції в колективі. Профілактичні заходи для груп дітей різних вікових категорій. Інфекційні хвороби, що передаються статевим шляхом та їх профілактика (сифіліс, гонорея, уrogenітальний хламідіоз, вірусний гепатит b (ВГЬ), вірус герпесу). Профілактика хвороб, що передаються статевим шляхом.

Практичні заняття

Мета проведення занять: оволодіння практичними навичками і вмінням попередити і провести профілактичні заходи щодо інфекційних захворювань. Проведення профілактичної роботи щодо попередження групи дитячих інфекційних захворювань дихальних шляхів (кору, дифтерії). Організовувати та проводити заходи щодо профілактики дитячих захворювань дихальних шляхів. Долучати дані мультимедійного показу, МОЗу.

Організовувати та проводити заходи щодо профілактики інфекційних захворювань, що передаються статевим шляхом. Вміння проаналізувати поведінку в колективі, визначити причини та методи попередження інфекційних захворювань, що передаються статевим шляхом. Організація профілактичних заходів щодо гепатиту та туберкульозу.

3. Рекомендована література

Основна:

1. Андрошук Н. В. Основи здоров'я і фізична культура (теоретичні відомості) : навч. посіб. / Н. В. Андрошук, М. М. Андрошук. / – Т., 2006. – 160 с..
2. Алексеев ОІ, Шимонко ІТ. Основи медичних знань : навчальний посібник. Дрогобич: Коло; 2003. 240.
3. Вовканич Л. Вікова анатомія і фізіологія: навч. посіб. для практ. занять. Львів : ЛДУФК; 2016. 208 с.
4. Здорова школа: довідник шкіл сприяння здоров'ю Львівщини / уклад. О. Шиян, Ю. Павлова [за наук. ред. О. Шиян]. – Львів: Кольорове небо, 2013. – Ч. 1. – 150 с.
5. Страшко С.В., Кривич І.П., Гусева Г.М., Білик В.Г. / редакція Семеренко Г.В. Інфекційні та неінфекційні хвороби, що набули соціального значення // Додаток до підручника з основ медичних знань для студентів педагогічних спеціальностей закладів вищої освіти. – Київ: Видавництво «Алатон», 2018. – Вид. 2.– 74 с.
6. Терещенко В. І. Розвиток та здоров'я людини в європейській системі освіти / В.І. Терещенко, В.П. Чаплигін. - Ірпінь : НУДПС України, 2008. - 200 с. - ISBN 9789663371412.

Допоміжна:

1. Сливка Є. М. Підвищення здоров'язберігаючої компетентності вчителів фізичного виховання в умовах реформування системи фізичного виховання / Є. М. Сливка // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова: Серія 15. – Науково – педагогічні проблеми фізичної культури (Фізична культура і спорт). – Випуск 7, 2010. – С. 285 – 289.
2. Циганов Г.В. Реалізація здоров'язберігаючих освітніх технологій в навчально-виховному процесі [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
 а. <http://zpschool.ucoz.ru/publ/1-1-0-1>.

3. Шиян О. І. Освітня політика з питань забезпечення здорового способу життя молоді : монографія / О. І. Шиян. – Л., 2010. – 296 с.
4. Шиян О. Особливості впровадження навчання з основ здоров'я у школах України / Олена Шиян, Євгенія Сливка // Молода спортивна наука України : зб. наук. праць з галузі фізичної культури та спорту. Вип. 13 : у 4-х т. – Львів : НВФ «Українські технології», 2009. – Т. 2. – С. 202-206.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять в усній та письмовій формах.

1. Опитування.
2. Перевірка завдань для самостійної роботи.
3. Перевірка матеріалів самопідготовки.
4. Виконання завдань практичних занять.

Підсумковий контроль – залік (IV семестр – денна форма навчання).

Залікові вимоги

1. Історія розвитку інфекційних та неінфекційних захворювань.
2. Інфекційні та неінфекційні захворювання у дітей різних вікових груп.
3. Дотримання санітарно-гігієнічних умов у навчальних закладах.
4. Освітня політика з питань забезпечення ЗСЖ молоді.
5. Вплив глобалізації на формування освітньої політики ЗСЖ молоді.
6. Охарактеризувати рівні ризику щодо короткострокових і довгострокових наслідків поведінки сучасної молоді.
7. Провести аналіз впливу факторів ризику на здоров'я молоді та тривалість життя в Україні та країнах Центральної Європи
8. Проаналізувати фактори, що безпосередньо відображають спосіб життя сучасної молоді.
9. Охарактеризуйте термін «ризикована статеві поведінка».
10. Визначити фактори ризику, що призводять до захворювань інфекційного та неінфекційного характеру у Львівській області.
11. Поняття хвороби і пошкодження, класифікація, стадії перебігу.
12. Охарактеризувати причини зростання психосоматичних захворювань.
13. Групи неінфекційні хвороб та вплив їх на рівень здоров'я людини.
14. Захворювання серцево-судинної системи неінфекційного походження.
Профілактичні заходи у навчальних закладах різного рівня.
15. Захворювання дихальної системи неінфекційного походження.
Профілактичні заходи у навчальних закладах різного рівня.
16. Захворювання органів травлення неінфекційного походження.
Профілактичні заходи у навчальних закладах різного рівня.

17. Захворювання сечостатевої системи неінфекційного походження. Профілактичні заходи у навчальних закладах різного рівня.
18. Онкозахворювання, профілактичні заходи у навчальних закладах різного рівня.
19. Основні завдання здоров'язберезувальних компетентностей на уроках з фізичного виховання.
20. Зміст і структура здоров'язберігаючих компетентностей.
21. Охарактеризувати здоровий спосіб життя та фізичний розвиток школярів.
22. ЗСЖ – як профілактика інфекційних та неінфекційних захворювань у навчальних закладах.
23. Фізичне виховання школярів як засіб підвищення опірності організму.
24. Принципи побудови процесу фізичного виховання учнів з урахуванням здоров'язберезувальних технологій.
25. Основні завдання здоров'язберезувальних технологій на заняттях з фізичного виховання.
26. Програмно-методичні основи навчання здоровому способу життя учнів в позашкільній освіті
27. Механізми та шляхи передачі інфекційних захворювань.
28. Основні причини зростання психосоматичних захворювань.
29. Поширеність інфекційних та неінфекційних захворювань та смертність від них.
30. Дайте визначення «інфекційні захворювання» та «інфекційні хвороби».
31. Чим характеризуються збудники небезпечних інфекцій.
32. Охарактеризуйте повітряно-крапельний механізм передачі інфекції (перелічити захворювання та збудники). Профілактичні заходи.
33. Охарактеризуйте непрямий контакт передачі інфекції (перелічити захворювання та збудники). Профілактичні заходи.
34. Охарактеризуйте безпосередній, прямий контакт передачі інфекції (перелічити захворювання та збудники). Профілактичні заходи.
35. Охарактеризуйте харчовий, аліментарний шлях передачі інфекції (перелічити захворювання та збудники). Профілактичні заходи.
36. Охарактеризуйте механізм передачі інфекції через воду (перелічити захворювання та збудники). Профілактичні заходи.
37. Охарактеризуйте механізм передачі інфекції трансмісивно (перелічити захворювання та збудники). Профілактичні заходи.
38. Охарактеризуйте механізм передачі інфекції внутрішньоутробно (перелічити захворювання).

39. Охарактеризуйте механізм передачі інфекції при використанні нестерильного медичного інструментарію (перелічити захворювання). Профілактичні заходи.
40. Охарактеризуйте механізм передачі інфекції при переливанні донорської крові, зараженої мікроорганізмами (перелічити захворювання). Профілактичні заходи.
41. Епідемічне захворювання – грип (шляхи інфікування, симптоми, перебіг). Профілактичні заходи.
42. Кір – інфекційне захворювання дітей у навчальних закладах (шляхи інфікування, симптоми, перебіг). Профілактичні заходи.
43. Дифтерія – інфекційне захворювання дітей у навчальних закладах (шляхи інфікування, симптоми, перебіг). Профілактичні заходи.
44. Профілактичні заходи щодо групи інфекцій дихальних шляхів.
45. Епідемічні захворювання у навчальних закладах. Профілактичні заходи.
46. Інфекційні хвороби, що передаються статевим шляхом та їх профілактика (сифіліс, гонорея, уrogenітальний хламідіоз, вірус герпесу).
47. Вірусний гепатит b (ВГб): причини, симптоми, перебіг. Профілактичні заходи.
48. Атипова пневмонія (SARS): етіологія, патогенез та її профілактика.
49. Туберкульоз легень: етіологія, патогенез та профілактика цього захворювання.
50. Профілактика інфекційних захворювань дихальних шляхів у навчальних закладах.